EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 8.7.2021.
COM(2021) 398 final

2021/0216 (NLE)

Prijedlog

**PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA**

**o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Cipra**

{SWD(2021) 196 final}

2021/0216 (NLE)

Prijedlog

# PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

## o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Cipra

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost[1], a posebno njezin članak 20.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Pandemija bolesti COVID-19 narušila je gospodarstvo Cipra i dodatno povećala probleme koji su postojali i prije pandemije. Bruto domaći proizvod po stanovniku (BDP po stanovniku) Cipra u 2019. iznosio je 81 % prosjeka EU-a. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2021. realni BDP Cipra u 2020. pao je za 5,1 % i očekuje se da će se u 2020. i 2021. kumulativno smanjiti za 2,1 %. Dugoročniji aspekti koji utječu na srednjoročne gospodarske rezultate uključuju model rasta koji se oslanja na relativno malo izvora rasta i visoku razinu privatnog, javnog i vanjskog duga sa slabostima u financijskom sektoru.

(2) Vijeće je 9. srpnja 2019. i 20. srpnja 2020. Cipru uputilo preporuke u kontekstu europskog semestra. Konkretno, Vijeće je preporučilo učinkovito suočavanje s pandemijom, održavanje gospodarstva i potporu oporavku koji će uslijediti. Kad to gospodarski uvjeti dopuste, Vijeće Cipru preporuča da provodi fiskalne politike s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija i osiguravanja održivosti duga, uz istodobno poticanje ulaganja. Osim toga, Vijeće je preporučilo jačanje otpornosti i kapaciteta zdravstvenog sustava kako bi se osigurale kvalitetne i pristupačne usluge, među ostalim poboljšanjem radnih uvjeta zdravstvenih radnika, te kako bi se osiguralo da nacionalni zdravstveni sustav postane operativan 2020., kako je planirano, uz očuvanje njegove dugoročne održivosti. Vijeće je Cipru također preporučilo da osigura odgovarajući zamjenski dohodak i pristup socijalnoj zaštiti za sve, ojača javne službe za zapošljavanje i potporu za informiranje i aktivaciju mladih, promiče fleksibilne radne uvjete, poboljša relevantnost obrazovanja i osposobljavanja za tržište rada, provede reformu sustava obrazovanja i osposobljavanja, uključujući evaluaciju nastavnika, poveća uključenost poslodavaca i sudjelovanje učenika u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju te pristup cjenovno pristupačnom ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju. Vijeće je ujedno preporučilo Cipru da osigura

[1] SL L 57, 18.2.2021., str. 17.

odgovarajući pristup financiranju i likvidnosti, posebno za mala i srednja poduzeća, donese zakonodavstvo za pojednostavnjenje postupaka dobivanja potrebnih dozvola i licencija za strateške ulagače, nastavi provedbu projekata privatizacije i daje prednost već razrađenim projektima javnih ulaganja te promiče privatna ulaganja kako bi se potaknuo gospodarski oporavak, a ulaganja usmjerila u zelenu i digitalnu tranziciju, posebno u čistu i učinkovitu proizvodnju i korištenje energije, gospodarenje otpadom i vodom, održivi promet, digitalizaciju te istraživanje i inovacije. Cipar je pozvan da pojača mjere za uklanjanje obilježja poreznog sustava koja pojedincima i multinacionalnim poduzećima olakšavaju agresivno porezno planiranje, posebno putem isplata rezidenata prema nerezidentima. Cipru je također preporučeno da poboljša učinkovitost i kvalitetu, uključujući digitalizaciju, i. pravosuđa, uključujući funkcioniranje upravnog pravosuđa i reviziju građanskih postupaka te veću specijaliziranost sudova, i ii. javnog sektora, uključujući funkcioniranje javne uprave i lokalnih vlasti te upravljanje gospodarskim subjektima u državnom vlasništvu, te da poduzme mjere za jačanje zakonske naplate potraživanja i osigura pouzdane, sigurne i brze sustave za izdavanje i prijenos vlasničkih listova i prava na nepokretnu imovinu. Cipar je pozvan i da olakša smanjenje loših kredita, među ostalim uspostavom učinkovite upravljačke strukture društva za upravljanje imovinom u državnom vlasništvu, poduzimanjem koraka za poboljšanje discipline plaćanja i jačanjem nadzora društava koja dobivaju kredite i u nebankarskom financijskom sektoru, među ostalim potpunom integracijom tijela za nadzor osiguravateljskih i mirovinskih fondova. Cipar je osim toga pozvan da ubrza reforme za suzbijanje korupcije, zaštiti neovisnost državnog odvjetništva i ojača kapacitete za kazneni progon. Nakon što je ocijenila napredak u provedbi tih preporuka za Cipar u trenutku dostave plana za oporavak i otpornost, Komisija je zaključila da je preporuka da se poduzmu sve potrebne mjere za djelotvoran odgovor na pandemiju, održavanje gospodarstva i potporu oporavku koji će uslijediti u potpunosti provedena.

(3) Komisija je 2. lipnja 2021. u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća[2] objavila detaljno preispitivanje za Cipar. U analizi Komisije zaključeno je da u Cipru postoje prekomjerne makroekonomske neravnoteže, posebno u vezi s visokim razinama vanjskog, državnog i privatnog duga te još uvijek visokim neprihodonosnim kreditima, uz znatan deficit tekućeg računa.

(4) [U preporuci Vijeća o ekonomskoj politici europodručja državama članicama europodručja preporučuje se da i u okviru svojih planova za oporavak i otpornost poduzmu mjere kojima se, među ostalim, osigurava usmjerenost politika na potporu oporavku i dodatno jača konvergencija, otpornost te održiv i uključiv rast. Vijeće je preporučilo i da se jačaju nacionalni institucionalni okviri, osigura makrofinancijska stabilnost, dovrši ekonomska i monetarna unija i jača međunarodna uloga eura.] [Ako se Preporuka Vijeća ne donese do donošenja Provedbene odluke Vijeća, molimo izbrišite ovu uvodnu izjavu.]

(5) Cipar je 17. svibnja 2021. u skladu s člankom 18. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241 Komisiji dostavio svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost. Plan je uslijedio nakon postupka savjetovanja, provedenog u skladu s nacionalnim pravnim okvirom, s lokalnim vlastima, socijalnim partnerima, organizacijama civilnog društva, organizacijama mladih i drugim relevantnim dionicima. Nacionalna odgovornost za

[2] Uredba (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža (SL L 306, 23.11.2011., str. 25.)

planove za oporavak i otpornost temelj je za njihovu uspješnu provedbu, trajni učinak na nacionalnoj razini i vjerodostojnost na europskoj razini. Na temelju članka 19. te uredbe Komisija je ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost plana za oporavak i otpornost, u skladu sa smjernicama za ocjenjivanje iz Priloga V. toj uredbi.

(6) Planovima za oporavak i otpornost trebali bi se nastojati ostvariti opći ciljevi Mehanizma za oporavak i otpornost uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/241 i Instrumenta Europske unije za oporavak uspostavljenog Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094[3] radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19. Planovi bi trebala promicati ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju Unije doprinoseći šest stupova iz članka 3. Uredbe (EU) 2021/241.

(7) Planovi za oporavak i otpornost država članica bit će koordinirani napor u smislu ulaganja i reformi u cijeloj Uniji. Koordiniranom i istodobnom provedbom tih reformi i ulaganja te prekograničnih projekata te će se reforme i ulaganja međusobno nadopunjivati i stvarati pozitivne učinke prelijevanja u cijeloj Uniji. Stoga bi otprilike jedna trećina učinka Mehanizma na rast i otvaranje radnih mjesta u državama članicama trebala proizaći iz prelijevanja iz drugih država članica.

***Uravnotežen odgovor kojim se doprinosi šest stupova***

(8) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (a) i odjeljkom 2.1. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 plan za oporavak i otpornost u velikoj mjeri (ocjena A) predstavlja sveobuhvatan i primjereno uravnotežen odgovor na ekonomsku i socijalnu situaciju i time primjereno pridonosi svih šest stupova iz članka 3. Uredbe (EU) 2021/241, uzimajući u obzir specifične izazove i dodijeljena financijska sredstva dotične države članice,

(9) Plan za oporavak i otpornost sastoji se od širokog i uravnoteženog skupa reformi i ulaganja kojima se podupire svladavanje glavnih izazova ciparskog društva i gospodarstva u području politika, a istodobno se primjereno odgovara na posljedice pandemije bolesti COVID-19. Plan je osmišljen na temelju sveobuhvatnog cilja jačanja otpornosti gospodarstva i potencijala zemlje za gospodarski, društveno i ekološki održiv dugoročni rast i dobrobit. Plan je usmjeren na pet prioritetnih osi politike: zdravlje i civilna zaštita; prijelaz na čisto gospodarstvo; otpornost i konkurentnost gospodarstva; digitalna transformacija; te tržište rada, socijalnu zaštitu, obrazovanje i ljudski kapital. U planu se jasno objašnjava kako svaka os politike pridonosi šest stupova iz članka 3. Uredbe (EU) 2021/241. Time se omogućuje sveobuhvatan i koherentan pristup svakom stupu.

(10) Planom se nastoji pridonijeti svladavanju ključnih izazova povezanih sa zelenom tranzicijom, uključujući visoke emisije stakleničkih plinova, nedostatke u gospodarenju vodom i otpadom te potrebu za zaštitom bioraznolikosti i divlje flore i faune. Mjere u tom kontekstu uključuju uvođenje zelenog oporezivanja, reformu tržišta električne energije popraćenu olakšavanjem uvođenja energije iz obnovljivih izvora, energetski učinkovitu obnovu fonda zgrada, ozelenjivanje voznog parka, zaštitu od šumskih požara, zaštitu pomorskog ekosustava i pametno upravljanje

[3] Uredba Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433I, 22.12.2020., str. 23.).

vodama. Plan uključuje i mjere koje bi trebale pridonijeti digitalnoj transformaciji, s naglaskom na rješenjima za povezivost i e-upravu, a pitanja digitalizacije uključuju se u mjere u drugim područjima, kao što je reforma pravosuđa, zdravstva te sustava obrazovanja i osposobljavanja. Digitalizacija poduzeća, posebno malih i srednjih poduzeća, podupire se izravnim mjerama za povećanje njihove produktivnosti i konkurentnosti. Očekuje se da će se pametan, održiv i uključiv rast poticati na pravedan i uključiv način mjerama za poboljšanje pristupa financiranju za poduzeća, ciljanim reformama i ulaganjima u području istraživanja i inovacija, obrazovnom reformom kojom se pridonosi povećanju kvalitete obrazovnih rezultata i smanjenju socioekonomskih razlika te potporom za kombinacije čišćih izvora energije i niži ugljični otisak gospodarstva. Usporedno s time, komponenta namijenjena financijskoj i fiskalnoj stabilnosti usmjerena je na jačanje stabilnosti bankarskog sektora, poboljšanje funkcioniranja stečajnog okvira i sprečavanje visokog privatnog duga, zajedno s djelotvornijim i pravednijim poreznim sustavom, čime se poboljšava otpornost gospodarstva. Planom se pridonosi i rješavanju izazova ciparskog gospodarstva u pogledu konkurentnosti, produktivnosti i potrebe za diversifikacijom modela rasta s pomoću reformi i ulaganja u poljoprivredno-prehrambeni sektor, laku proizvodnju, održivi turizam i kružno gospodarstvo.

(11) Planom se pridonosi jačanju gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije i konvergencije Cipra s Unijom s pomoću mjera za poboljšanje dostupnosti, otpornosti i kvalitete zdravstvenog sustava i sustava dugotrajne skrbi, obnovu socijalne infrastrukture, borbu protiv energetskog siromaštva, veću ravnopravnost u pristupu digitalnim infrastrukturama te jačanje potpore za zapošljavanje i socijalne potpore za najranjivije skupine. Neke od tih mjera trebale bi biti korisne i za zdravstvenu i gospodarsku, socijalnu i institucionalnu otpornost te bi trebale djelovati u sinergiji s drugim ciljanim reformama i ulaganjima, kao što su uklanjanje nedostataka u sustavu socijalne zaštite, smanjenje neusklađenosti vještina na tržištu rada s pomoću inicijativa za usavršavanje i prekvalifikaciju te usmjeravanje, te modernizacija i digitalizacija javne uprave i usluga, uključujući škole i zdravstvene ustanove. U planu su istaknute i politike za sljedeću generaciju, djecu i mlade, što obuhvaća modernizaciju i poboljšanje sustava obrazovanja i osposobljavanja na svim razinama, pristupačniji rani i predškolski odgoj i obrazovanje, bolje informiranje mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih te potporu na svim razinama za razvoj vještina relevantnih za digitalnu i zelenu tranziciju.

***Svladavanje svih ili znatnog dijela izazova utvrđenih u preporukama za Cipar***

(12) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (b) i odjeljkom 2.2. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 očekuje se da će se planom za oporavak i otpornost doprinijeti djelotvornom svladavanju svih ili znatnog dijela izazova (ocjena A) utvrđenih u relevantnim preporukama za Njemačku, uključujući njihove fiskalne aspekte, i preporukama na temelju članka 6. Uredbe (EU) 1176/2011 upućenima Cipru ili izazova utvrđenih u drugim relevantnim dokumentima koje je Komisija službeno donijela u kontekstu europskog semestra.

(13) Plan sadržava opsežan skup reformi i ulaganja koji se međusobno dopunjuju i koji doprinose djelotvornom svladavanju svih ili znatnog dijela gospodarskih i socijalnih izazova navedenih u preporukama koje je Vijeće uputilo Cipru u okviru europskog semestra u 2019. i 2020. Rješavanjem navedenih problema plan za oporavak i

otpornost trebao bi pridonijeti i ispravljanju prekomjernih makroekonomskih neravnoteža[4] u Cipru, posebno u pogledu visokih razina vanjskog, državnog i privatnog duga te još uvijek velike količine neprihodonosnih kredita, uz znatan deficit tekućeg računa.

(14) Očekuje se da će se širenjem mreža vrlo velikog kapaciteta u slabije pokrivenim područjima i postavljanjem gigabitnih kabela poboljšati internetska povezivost u Cipru i potaknuti njezino uvođenje. Očekuje se da će digitalizacija usluga javnih službi i uvođenje e-pravosuđa, e-zdravstva i pametnih gradova pomoći u digitalnoj tranziciji. Nadalje, očekuje se da će se planom poboljšati učinkovitost javne uprave jačanjem strateške uloge kadrovske službe i kapaciteta uprava resornih ministarstava radi bolje provedbe politika javne uprave i funkcija ljudskih resursa uvođenjem novog okvira za zapošljavanje u javnoj upravi i ocjenjivanje uspješnosti zaposlenika. Očekuje se da će se uvođenjem novog pravnog okvira za lokalne vlasti poboljšati njihov rad. Nadalje, očekuje se da će uspostava tijela za borbu protiv korupcije pridonijeti djelotvornijoj borbi protiv korupcije, a posljedično i sprečavanju, otkrivanju i ispravljanju nepravilnosti u korištenju javnih sredstava. Plan uključuje mjere za rješavanje određenih značajki ciparskog poreznog sustava koje olakšavaju agresivno porezno planiranje, posebno agresivno porezno planiranje multinacionalnih poduzeća, uključujući uvođenje poreza po odbitku na izlazna plaćanja dividendi, plaćanja naknada za licenciju i kamate.

(15) Očekuje se da će se uspostavom nacionalnog sustava za praćenje osoba s diplomom i modernizacijom obrazovnih programa srednjih škola radi poboljšanja digitalne pismenosti, mekih vještina i poduzetničkih vještina, zajedno s nekoliko programa osposobljavanja za poboljšanje digitalnih, zelenih, plavih i poduzetničkih vještina među različitim skupinama stanovništva poboljšati kvaliteta obrazovanja i osposobljavanja te njihova relevantnost na tržištu rada. Nadalje, očekuje se da će se digitalizacijom sustava poticaja za zapošljavanje i razvojem sustava upravljanja javnim službama za zapošljavanje na temelju uspješnosti poboljšati učinkovitost poslovanja i kvaliteta usluga. Očekuje se da će se pružanjem savjetovanja i usmjeravanja te programa poticaja za zapošljavanje mladih koji ne rade i nisu u sustavu obrazovanja i osposobljavanja povećati informiranje i potpora za aktivaciju mladih. Očekuje se da će se sustav obrazovanja i osposobljavanja poboljšati novim sustavom evaluacije nastavnika i škola, provedbom nacionalnog akcijskog plana za rješavanje neusklađenosti vještina, proširenjem besplatnog obveznog predškolskog obrazovanja od četvrte godine i izgradnjom dvaju modela tehničkih škola kojima se dodatno jača strukovno obrazovanje i osposobljavanje. Nadalje, očekuje se da će se ulaganjima u rani i predškolski odgoj i obrazovanje te donošenjem nacionalne strategije i akcijskog plana poboljšati kvaliteta i pristupačnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Planom se predviđa i zakon kojim će se regulirati fleksibilni radni uvjeti u obliku rada na daljinu i proširenje socijalne zaštite na samozaposlene osobe i radnike u novim oblicima zaposlenja u skladu s relevantnim preporukama za Cipar. Očekuje se da će se provedbom plana ojačati kapacitet, kvaliteta i otpornost zdravstvenog sustava i sustava civilne zaštite mjerama usmjerenima na nadogradnju opreme i uspostavu namjenskih informacijskih sustava, uz promicanje ulaganja u

[4] Te makroekonomske neravnoteže odnose se na preporuke iznesene 2019. i 2020. u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011.

komunikacijske sustave i e-zdravstvo. Predviđeno je i proširenje i izgradnja dodatnih jedinica za specijaliziranu skrb.

(16) Očekuje se da će se osnivanjem nacionalne razvojne agencije i uvođenjem programa i aranžmana financiranja poboljšati pristup financiranju i likvidnosti, posebno za mala i srednja poduzeća. Očekuje se da će se zahvaljujući programima bespovratnih sredstava za istraživanje i inovacije te osnivanju središnjeg ureda za prijenos znanja povećati ulaganja u istraživanje i inovacije.

(17) Plan za oporavak i otpornost sadržava mjere za koje se očekuje da će pridonijeti zelenoj tranziciji. Planom se promiče čista i učinkovita proizvodnja i korištenje energije različitim mjerama, koje uključuju zeleno oporezivanje, otvaranje tržišta električne energije, potporu zelenim ulaganjima i projekte obnove fonda zgrada i druge infrastrukture. Plan uključuje i mjere za jačanje zaštite od šumskih požara i zaštitu pomorskog ekosustava. Mjere povezane s gospodarenjem otpadom i vodama usmjerene su na smanjenje gubitka vode, nadogradnju postojeće infrastrukture i upravljanje vodama. Nadalje, za promicanje održivog prometa predviđena su ulaganja u vozila s nultim ili niskim emisijama te u digitalizaciju prometnog sektora.

(18) Cilj je plana smanjiti rizike u bankarskom sektoru povezane s neprihodonosnim kreditima s pomoću namjenskog akcijskog plana te mjerama za poboljšanje radnog okruženja za korisnike kredita i kreditne usluge. U pogledu visokog privatnog duga i discipline plaćanja, planom se predlaže poboljšano praćenje dugova, poboljšanje funkcioniranja stečajnog okvira i strategija za borbu protiv financijske nepismenosti. Očekuje se da će se poboljšani nadzor sektora osiguranja i mirovinskih fondova postići povećanjem dostupnih ljudskih resursa i poboljšanjem dostupnih alata za nadzor.

(19) Za preporuke koje se odnose na izravni odgovor fiskalne politike na pandemiju može se smatrati da su izvan opsega plana za oporavak i otpornost Cipra, neovisno o tome što je Cipar općenito primjereno i dostatno odgovorila na izravnu potrebu za potporom gospodarstvu fiskalnim mjerama u 2020. i 2021., u skladu s odredbama opće klauzule o odstupanju.

***Doprinos potencijalu rasta, otvaranju radnih mjesta i ekonomskoj, socijalnoj i institucionalnoj otpornosti***

(20) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (c) i odjeljkom 2.3. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 očekuje se da će plan za oporavak i otpornost snažno utjecati (ocjena A) na jačanje potencijala za rast, otvaranje radnih mjesta i ekonomsku, socijalnu i institucionalnu otpornost države članice, čime se doprinosi provedbi europskog stupa socijalnih prava, među ostalim i promicanjem politika za djecu i mlade, te na ublažavanje ekonomskih i socijalnih posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19, i time ojačati ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju i konvergenciju u Uniji.

(21) Simulacije službi Komisije pokazuju da plan ima potencijal za povećanje BDP-a Cipra za od 1,1 % do 1,8 % BDP-a do 2026[5]. Plan uključuje širok raspon ulaganja u fizički i ljudski kapital te reforme za koje se očekuje da će pridonijeti gospodarskom rastu i povećanju zaposlenosti. Planom se nastoji ubrzati gospodarski oporavak Cipra i

[5] Te simulacije uzimaju u obzir cjelokupni učinak instrumenta NGEU, koji uključuje i financiranje za ReactEU te povećanje sredstava za program Obzor Europa, InvestEU, Fond za pravednu tranziciju, ruralni razvoj i RescEU. Ta simulacija ne uključuje mogući pozitivan učinak strukturnih reformi, koji može biti znatan.

postaviti temelj za dugoročni model održivog rasta. Očekuje se da će se mjerama uključenima u plan smanjiti osjetljivost zemlje na šokove poboljšanjem potencijala za rast, otvaranjem radnih mjesta i povećanjem gospodarske, socijalne i institucionalne otpornosti. Očekuje se da će plan pridonijeti i provedbi europskog stupa socijalnih prava, među ostalim promicanjem politika kojima se stvaraju jednake mogućnosti za svu djecu i povećava zaposlenost mladih, te pomoći Cipru da bude uključivo društvo s dobrim pristupom zdravstvenoj skrbi te produktivnim i održivim gospodarstvom.

(22) U okviru ciparskog plana nastoje se riješiti problemi u području zapošljavanja, obrazovanja i vještina te socijalnih pitanja relevantnih za provedbu europskog stupa socijalnih prava. Kako bi se potaknule jednake mogućnosti i pristup tržištu rada, u planu se predlažu reforme za poboljšanje digitalnih i zelenih vještina, modernizaciju sustava evaluacije nastavnika i škola te rješavanje problema opće neusklađenosti vještina. Predviđena su i ulaganja u poboljšanje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te pružanje potpore za aktivaciju mladih, čime se dopunjuju mjere Europskog socijalnog fonda plus. Kako bi se poboljšala dinamika tržišta rada i radni uvjeti, Cipar je predložio niz mjera, uključujući zakonodavne, kako bi fleksibilni radni uvjeti postali dostupniji. U planu se primjenjuje integrirani pristup uslugama i politikama tržišta rada, kao što su javne službe za zapošljavanje i aktivne politike tržišta rada, u skladu s Preporukom Komisije o učinkovitoj aktivnoj potpori zapošljavanju[6]. Glavna su ciljna skupina mladi, a plan uključuje ciljani poticaj za zapošljavanje povezan s osposobljavanjem. Kako bi se poboljšala socijalna zaštita i uključenost, u planu se predlažu mjere za potporu deinstitucionalizaciji i uslugama dugotrajne skrbi.

(23) U planu je predstavljen sveobuhvatan skup mjera za rješavanje problema na tržištu rada i poboljšanje socijalne kohezije. Te mjere uključuju reforme i ulaganja u obrazovanje i vještine, politike aktivacije i socijalne usluge, borbu protiv nejednakosti, modernizaciju tržišta rada i povećanje socijalne uključenosti. Plan sadržava detaljan prikaz odabranih intervencija za uklanjanje slabosti utvrđenih u pregledu socijalnih pokazatelja na kojima se temelji europski stup socijalnih prava.

(24) Plan sadržava reforme javne uprave s ciljem povećanja digitalizacije uprave, smanjenja administrativnog opterećenja za građane i poduzeća te dodatnog ubrzanja planiranja i odobravanje projekata javnih ulaganja. Očekuje se da će se tim mjerama dugoročno stvoriti poticajnija poslovna klima za ulaganja i konkurentnije gospodarstvo osiguravanjem učinkovitih usluga e-uprave te dugotrajnih učinaka povećanja produktivnosti.

***Načelo „ne nanosi bitnu štetu”***

(25) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (d) i odjeljkom 2.4. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 očekuje se da će se planom za oporavak i otpornost osigurati da se nijednom mjerom (ocjena A) za provedbu reformi i projekata ulaganja uključenom u plan za oporavak i otpornost ne nanosi bitna šteta okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća[7] (načelo „ne nanosi bitnu štetu”).

---

[6] Preporuka Komisije (EU) 2021/402 od 4. ožujka 2021. o učinkovitoj aktivnoj potpori zapošljavanju nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (EASE) (SL L 80, 8.3.2021.).

[7] Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

(26) Plan za oporavak i otpornost Cipra trebao bi osigurati da se nijednom mjerom ne nanosi bitna šteta ni jednom od šest okolišnih ciljeva u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852, a to su ublažavanje klimatskih promjena, prilagodba klimatskim promjenama, održiva upotreba i zaštita vodnih i morskih resursa, kružno gospodarstvo, sprečavanje i kontrola onečišćenja te zaštita i obnova biološke raznolikosti i ekosustava. Cipar je dostavio obrazloženja u skladu s tehničkim smjernicama Europske komisije o nenanošenju bitne štete (2021/C 58/01).

(27) Za neke mjere u kojima će za odabir konkretnih projekata u budućnosti biti potrebni pozivi na podnošenje prijedloga ili pozivi na iskaz interesa, trebalo bi se poštovati načelo „ne nanosi bitnu štetu” tako što će se odgovarajućim ključnim etapama povezanima s tim mjerama osigurati da opis poslova u pozivima na podnošenje prijedloga ili pozivima na iskaz interesa sadržava kriterije za isključivanje kako bi se spriječilo da se odaberu aktivnosti koje bi mogle bitno naštetiti ekološkim ciljevima.

***Doprinos zelenoj tranziciji i bioraznolikosti***

(28) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (e) i odjeljkom 2.5. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 plan za oporavak i otpornost sadržava mjere koje u velikoj mjeri (ocjena A) doprinose zelenoj tranziciji, uključujući bioraznolikost, ili svladavanju izazova koji iz toga proizlaze. Mjerama potpore klimatskim cijevima dodijeljeno je 41 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana, izračunato u skladu s metodologijom iz Priloga VI. Uredbi (EU) 2021/241. U skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2021/241 plan za oporavak i otpornost usklađen je s informacijama koje su uključene u Nacionalni energetski i klimatski plan 2021.–2030.

(29) Kad je riječ o doprinosu postizanju ciljeva Unije u području klime i energetike do 2030., očekuje se da će se provedbom plana odgovoriti na neke od ključnih izazova politike utvrđenih u preporukama Komisije za ciparski nacionalni klimatski i energetski plan. Plan uključuje reforme povezane s uvođenjem zelenog oporezivanja, liberalizacijom tržišta električne energije, olakšavanjem energetske obnove zgrada i ubrzavanjem električne mobilnosti. Uključuje i širok raspon ulaganja u energetsku učinkovitost i energiju iz obnovljivih izvora koja su usmjerena na kućanstva, poduzeća, općine i širi javni sektor te nevladine organizacije. Plan uključuje ulaganja koja se odnose na masovno uvođenje pametnih brojila, kao i projekt Euroazijski interkonekcijski vod, kojim bi se trebala podupirati proizvodnja električne energije iz čišćih izvora, posebno iz obnovljivih izvora. Planom se promiče i zamjena konvencionalnih vozila vozilima s nultim i niskim emisijama, upotreba alternativnih, čišćih goriva i prijevoznih sredstava te uporaba javnog prijevoza.

(30) Očekuje se da će provedba plana pridonijeti i postizanju ciljeva Unije u području politike okoliša, s jakim naglaskom na upravljanje vodama i kružno gospodarstvo. Plan uključuje reformu upravljanja vodama te niz međusobno povezanih i pojačanih ulaganja usmjerenih na modernizaciju upravljanja vodnim resursima i povećanje njegove održivosti. Plan uključuje i mjere za poboljšanje kružnog gospodarstva u sektoru turizma i u industrijskom sektoru te na povećanje održivih praksi gospodarenja otpadom, uključujući recikliranje. Planom se dodatno svladavaju izazovi prilagodbe klimatskim promjenama nizom zaštitnih i preventivnih mjera u područjima zaštite od šumskih požara i poplava. Očuvanje bioraznolikosti nastoji se riješiti jednom mjerom usmjerenom na zaštitu morskog ekosustava od opasnosti.

***Doprinos zelenoj tranziciji***

(31) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (f) i odjeljkom 2.6. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 plan za oporavak i otpornost sadržava mjere kojima se u velikoj mjeri (ocjena A) doprinosi digitalnoj tranziciji ili svladavanju izazova koji iz nje proizlaze. Mjerama potpore digitalnim cijevima dodijeljeno je 23 % ukupnih sredstava dodijeljenih u okviru plana, izračunato u skladu s metodologijom iz Priloga VII. Uredbi (EU) 2021/241.

(32) S obzirom na znatan udio u ukupnog proračuna i veliku važnost digitalnih aspekata u većini komponenata plana, digitalna tranzicija i suočavanje s povezanim izazovima u svim sektorima imaju istaknuto mjesto u planu za oporavak i otpornost koji je predložio Cipar.

(33) Gotovo sve komponente uključuju mjere kojima se izravno podupire digitalna tranzicija ili rješavaju povezani problemi. Najvažnije mjere nalaze se u komponentama posvećenima infrastrukturi za povezivost i digitalizaciji javnog sektora, a slijede tri komponente koje se odnose na e-pravosuđe, fiskalnu i financijsku stabilnost te potporu digitalnim vještinama. Stoga su mjere povezane s digitalnom tranzicijom ili svladavanjem izazova koji iz nje proizlaze uključene u sve dijelove plana. Očekuje se da će pridonijeti digitalnoj transformaciji više gospodarskih i socijalnih sektora, kao što su obrazovni ili zdravstveni sektor, te svladavanju izazova specifičnih za pojedine države koji proizlaze iz digitalne tranzicije.

***Trajan učinak***

(34) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (g) i odjeljkom 2.7. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 očekuje se da će plan za oporavak i otpornost u velikoj mjeri trajno utjecati na Cipar.

(35) U planu je predstavljen niz mjera čiji je cilj pridonijeti digitalnoj tranziciji i rješavanju problema niske razine digitalnih javnih usluga. Očekuje se da će se uključenim mjerama osigurati pokrivenost širokopojasnom mrežom vrlo velikog kapaciteta, za fiksne i mobilne uređaje, tj. 5G za 100 % stanovništva koje živi u organiziranim zajednicama, uključujući uvođenje tehnologije 5G duž glavnih kopnenih koridora te omogućavanje univerzalnog i cjenovno pristupačnog pristupa gigabitnoj povezivosti u svim urbanim i ruralnim područjima, uključujući 5G povezivost. Plan je usmjeren i na promicanje e-uprave nizom reformi i ulaganja. Očekuje se da će digitalni projekti, kao što su digitalna transformacija sudova, pametni gradovi i digitalizacija zakonodavnog postupka u kombinaciji s projektima za poboljšanje sustava upravljanja, ocjenjivanje i zapošljavanje osoblja u javnoj upravi te reforma lokalnih vlasti, dovesti do strukturne i trajne promjene u funkcioniranju javne uprave i pravosudnog sustava, čime bi se u konačnici trebalo poboljšati poslovno okruženje. Uspostava neovisnog tijela za koordinaciju i nadzor mjera za borbu protiv korupcije ključan je element plana za strukturne promjene u institucijama.

(36) Očekuje se da će provedba reformi i ulaganja predviđenih ciparskim planom dovesti do trajnih promjena u sustavu obrazovanja i osposobljavanja te na tržištu rada. Plan uključuje velike reforme obrazovnog sustava, kao što su uvođenje novog sustava za ocjenjivanje nastavnika i škola, proširenje besplatnog obveznog predškolskog obrazovanja i prilagodba kurikuluma visokog i srednjoškolskog obrazovanja potrebama tržišta rada. Plan sadržava i osposobljavanje za poticanje digitalnih vještina studenata, zaposlenih i nezaposlenih osoba. Nadalje, plan uključuje razvoj

sveobuhvatne nacionalne strategije za uklanjanje neusklađenosti vještina i pripremu nacionalne strategije za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Očekuje se da će se tim mjerama poboljšati kvaliteta obrazovanja i osposobljavanja za sve dobne skupine i uspješnost učenika te poboljšati povezanost obrazovnog sustava i tržišta rada.

(37) Trajni učinak plana može se pojačati i sinergijama između plana i drugih programa, uključujući fondove kohezijske politike, prvenstveno značajnim naporima za svladavanje teritorijalnih izazova i promicanjem uravnoteženog razvoja.

***Praćenje i provedba***

(38) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (h) i odjeljkom 2.8. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 aranžmani predloženi u planu za oporavak i otpornost prikladni su (ocjena A) za osiguranje djelotvornog praćenja i provedbe plana za oporavak i otpornost, uključujući predviđeni vremenski raspored, ključne etape i ciljne vrijednosti te povezane pokazatelje.

(39) Odbor za praćenje, kojim predsjeda glavni direktor Glavne uprave za europske programe, koordinaciju i razvoj („GU EPCD”), a u kojem sudjeluju pomoćnici ministara i načelnici sektora uključeni u plan, odgovoran je za središnje praćenje napretka u provedbi. Opća odgovornost za praćenje i provedbu plana za oporavak i otpornost dodijeljena je Upravi za oporavak i otpornost Glavne uprave EPCD, koja je koordinacijsko tijelo. Njezina je uloga koordinacija provedbe mjera, potvrđivanje ostvarenja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, sastavljanje izvješća o napretku i povezivanje s Komisijom, uključujući podnošenje zahtjeva za plaćanje u skladu s Uredbom (EU) 2021/241. U toj ulozi pomažu joj dva specijalizirana tijela za praćenje koja potvrđuju ostvarenje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti za mjere iz plana za koje je potreban specijalizirani doprinos. Za provedbu različitih ulaganja i reformi iz plana odgovorna su provedbena tijela.

(40) Ključne etape i ciljne vrijednosti navedene u ciparskom planu primjeren su sustav za praćenje provedbe plana. Dovoljno su jasne, realistične i sveobuhvatne da se njihovo dovršenje može pratiti i provjeriti te da su predloženi pokazatelji za te ključne etape i ciljne vrijednosti relevantni, prihvatljivi i pouzdani. Ključne etape i ciljevi relevantni su i za mjere koje su već dovršene i koje su prihvatljive za financiranje u skladu s člankom 17. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241. Kako bi se opravdao zahtjev za isplatu, potrebno je tijekom vremena na zadovoljavajući način ostvariti te ključne etape i ciljne vrijednosti. Mehanizmi provjere, prikupljanje podataka i odgovornosti koje su opisala ciparska tijela čine se dovoljno pouzdanima da bi se na odgovarajući način opravdali zahtjevi za isplatu nakon što se ocijeni da su ključne etape i ciljne vrijednosti ostvarene.

(41) Države članice trebale bi osigurati da se financijska potpora u okviru Mehanizma priopći i potvrdi u skladu s člankom 34. Uredbe (EU) 2021/241. U okviru Instrumenta za tehničku potporu može se zatražiti tehnička potpora kako bi se državama članicama pomoglo u provedbi njihova plana.

***Troškovi***

(42) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (i) i odjeljkom 2.9. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 obrazloženje iznosa procijenjenih ukupnih troškova plana za oporavak i otpornost koje je u planu dostavila država članica donekle je (ocjena B) razumno i uvjerljivo i u skladu s načelom troškovne učinkovitosti te je razmjerno očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku.

(43) Za većinu mjera dostavljene informacije o troškovima prilično su detaljne, metodologija je dobro objašnjena izračunima koje je lako slijediti i potkrijepljena dokazima. Dostavljene informacije upućuju na to da će troškovi biti u skladu s prirodom i vrstom predviđenih reformi i ulaganja, čime se podupire njihova uvjerljivost. Međutim jedan mali iznos troškova ocijenjen je kao samo donekle razuman i uvjerljiv. Naposljetku, iznos procijenjenih ukupnih troškova plana za oporavak i otpornost u skladu je s načelom troškovne učinkovitosti i razmjeran je očekivanom nacionalnom ekonomskom i socijalnom učinku.

***Zaštita financijskih interesa***

(44) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (j) i odjeljkom 2.10. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 aranžmani predloženi u planu za oporavak i otpornost i dodatne mjere sadržane u ovoj Odluci primjereni su (ocjena A) za sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje korupcije, prijevara i sukoba interesa pri korištenju sredstava stavljenih na raspolaganje na temelju te uredbe i očekuje se da će se aranžmanima djelotvorno izbjeći dvostruko financiranje sredstvima na temelju te uredbe i drugih programa Unije. Time se ne dovodi u pitanje primjena drugih instrumenata i alata za promicanje i jačanje usklađenosti s pravom Unije, među ostalim za sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje korupcije, prijevara i sukoba interesa te za zaštitu financija Unije u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća[8].

(45) Sustav kontrole i revizije koji je razvio Cipar dosljedan je i ispunjava zahtjeve Uredbe (EU) 2021/241. Konkretno, u očekivanju razvoja namjenskog informacijskog sustava za praćenje za upravljanje planom i njegovo praćenje u skladu s člankom 22. stavkom 2. točkom (d) Uredbe (EU) 2021/241, trebalo bi uspostaviti odgovarajući prijelazni repozitorij. U prijelaznom repozitorijskom sustavu ili namjenskom informacijskom sustavu za praćenje trebali bi se evidentirati i pohranjivati relevantni podaci povezani s provedbom plana za oporavak i otpornost, posebno o ostvarenju ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, podaci o krajnjim primateljima, ugovarateljima, podugovarateljima i stvarnim vlasnicima u skladu s člankom 22. stavkom 2. točkom (d) Uredbe (EU) 2021/241. U skladu s člankom 20. stavkom 5. točkom (e) Uredbe (EU) 2021/241, Cipar bi trebao uvesti prijelazni repozitorijski sustav ili namjenski informacijski sustav za praćenje s potrebnim funkcionalnostima kako bi se ispunili zahtjevi iz članka 22. te uredbe, potvrdom da je njegova provedba okončana podnošenjem prvog zahtjeva za plaćanje. Namjenskom revizijom sustava trebalo bi se potvrditi da sustav ima potrebne funkcionalnosti u skladu s člankom 22. stavkom 2. točkom (d) Uredbe (EU) 2021/241.

(46) Sustav unutarnje kontrole temelji se na pouzdanim procesima i strukturama. Uloge i odgovornosti sudionika u kontrolama i revizijama jasne su, relevantne kontrolne funkcije primjereno su razdvojene i osigurana je neovisnost subjekata koji obavljaju reviziju. Akteri odgovorni za kontrole imaju pravne ovlasti i administrativne kapacitete za izvršavanje svojih planiranih uloga i zadaća. Postupci opisani u planu za kontrolu i reviziju stupili su na snagu, a odgovornosti uključenih tijela utvrđene su odlukom Vijeća ministara kojom se plan odobrava. Imenovana revizijska tijela su Ured za reviziju Republike Cipra i Služba za unutarnju reviziju Republike Cipra. Ona su ovlaštena provoditi *ex post* revizije kako bi provjerila provode li provedbena tijela postupke za sprečavanje, otkrivanje i suzbijanje prijevara, korupcije i sukoba interesa

[8] Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije (SL L 433I, 22.12.2020., str. 1.).

pri upotrebi sredstava predviđenih Uredbom (EU) 2021/241. Osim toga, postoje mehanizmi kontrole na nekoliko razina kojima se nastoji izbjeći dvostruko financiranje iz drugih programa Unije te pratiti usklađenost s primjenjivim pravilima.

***Koherentnost plana***

(47) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (k) i odjeljkom 2.11. Priloga V. Uredbi (EU) 2021/241 plan u velikoj mjeri (ocjena A) sadržava mjere za provedbu reformi i projekata javnih ulaganja koje čine koherentna djelovanja.

(48) Reforme i ulaganja izneseni u ciparskom planu za oporavak i otpornost međusobno se nadopunjuju. Temelje se na sveobuhvatnom planu rasta kojim se osigurava koherentnost doprinosa pametnom, uključivom i održivom gospodarskom razvoju u budućnosti. Pet glavnih osi politike plana, „Otporan i učinkovit zdravstveni sustav, pojačana civilna zaštita", „Klimatska neutralnost, energetska učinkovitost i uvođenje energije iz obnovljivih izvora", „Jačanje otpornosti i konkurentnosti gospodarstva", „Ususret digitalnom dobu" i „Tržište rada, socijalna zaštita, obrazovanje i ljudski kapital" povezane su i međusobno se osnažuju. Sadržavaju mjere za digitalnu transformaciju i ključni su pokretači zelene i kružne tranzicije ciparskog gospodarstva. Plan sadržava i reforme kojima se jačaju planirana ulaganja, primjerice u sektoru upravljanja vodama, i poreznu reformu za poticanje zelenih ulaganja i smanjenja emisija. Os politike "Jačanje otpornosti i konkurentnosti gospodarstva,, uključuje javna ulaganja u cilju poticanja konkurentnosti, podupiranja produktivnosti i dugoročnog rasta te otvaranja novih radnih mjesta, uz potporu reformi za poboljšanje institucionalnog okvira, a time i poslovnog okruženja. Os politike „Tržište rada, socijalna zaštita, obrazovanje i ljudski kapital" pridonosi zelenoj i digitalnoj tranziciji poboljšavanjem sustava obrazovanja i razvoja vještina na svim razinama, čime se ciparskom društvu pružaju potrebne vještine i osigurava pravedna digitalna i zelena tranzicija davanjem prednosti stvaranju održivih radnih mjesta, posebno za mlade, kao i ulaganjima u usluge socijalne skrbi, dok je os politike „Otporan i učinkovit zdravstveni sustav, pojačana civilna zaštita" usmjerena na univerzalan pristup visokokvalitetnim i učinkovitim zdravstvenim uslugama, uključujući digitalne usluge. Kako bi se postigla što šira koherentnost među instrumentima, posebno u odnosu na sredstva europske kohezijske politike, potiče se uravnotežena teritorijalna raspodjela resursa.

***Ravnopravnost***

(49) Plan sadržava niz mjera s više komponenti od kojih se očekuje da će pridonijeti svladavanju izazova u području rodne ravnopravnosti i jednakih mogućnosti za sve. Posebno relevantne mjere uključuju mjere za poboljšanje pristupa cjenovno pristupačnom kvalitetnom ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju te dugoročnoj skrbi, kao i za promicanje fleksibilnih radnih uvjeta kojima se olakšava aktivacija na tržištu rada osoba koje moraju skrbiti o drugima, osobito žena, socijalna uključenost i smanjenje socioekonomskih nejednakosti. Nastoje se riješiti i problemi u području ženskog poduzetništva ili financijske nepismenosti starijih žena. Očekuje se da će potpora za mlade koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih biti od koristi mladima iz ugroženih skupina, uključujući one migrantskog podrijetla. U planu se uzimaju u obzir potrebe osoba s invaliditetom te je uključen kvantitativni cilj za poboljšanje energetske učinkovitosti u kućanstvima s osobama s invaliditetom.

***Samoprocjena sigurnosti***

(50) Plan uključuje samoprocjenu sigurnosti za ulaganja u digitalne kapacitete i povezivost. Kad je riječ o ulaganjima u povezivost, u planu su identificirana relevantna sigurnosna pitanja i povezani rizici te mjere ublažavanja koje treba donijeti za svako od njih na temelju zajedničkih objektivnih kriterija iz Paketa instrumenata EU-a za kibersigurnost 5G mreža.

***Prekogranični i višedržavni projekti***

(51) Cipar je u svoj plan uključio dva prekogranična projekta za interkonekcijski elektroenergetski vod i podmorske kablove za podatkovnu povezivost. Oba projekta imaju prekogranični element s Grčkom. Prvo, cilj je Euroazijskog interkonekcijskog voda zajamčiti sigurnost opskrbe i konkurentnije veleprodajne cijene električne energije te omogućiti povećanu uporabu električne energije iz čišćih izvora, posebno iz obnovljivih izvora, povezivanjem ciparske elektroenergetske mreže s kontinentalnim sustavom Unije preko grčke mreže na Kreti. To je dio šireg ulaganja u izgradnju prekograničnog interkonekcijskog voda ukupne duljine 1 208 km između Krete, Cipra i Izraela. Drugo, kad je riječ o podmorskim kablovima, cilj je projekta stvoriti otpornu okosnicu internetske povezivosti velikog kapaciteta za Cipar s pomoću nove podmorske veze za podatkovnu povezivost između Cipra i Grčke. Očekuje se da će se uvođenjem nove odvojene glavne rute između Cipra i Grčke poduprijeti povezivost na Cipru. Očekuje se i da će pozitivno utjecati na raspoloživi kapacitet i komercijalne ponude temeljne povezivosti potrebne za pružanje usluga vrlo velike brzine krajnjim korisnicima. Konačno, očekuje se da će nuditi veću učinkovitost u usporedbi s postojećim starijim kablovima.

***Postupak savjetovanja***

(52) Na temelju sažetka postupka savjetovanja uključenog u plan u fazi pripreme plana provedeno je savjetovanje sa svim relevantnim dionicima kao što su socijalni partneri, organizacije civilnog društva i organizacije mladih u skladu s nacionalnim pravnim okvirom. Više ministarstava, državnih službi i lokalnih tijela bili su uključeni u ranoj fazi te u raznim koracima razrade plana, u okviru njihovih nadležnosti. Parlament je redovito informiran o sadržaju plana. Nadalje, provedeno je savjetovanje s ciparskim Vijećem za gospodarstvo i konkurentnost, koje je istovjetno nacionalnom odboru za produktivnost. Nakon savjetovanja sa svim relevantnim dionicima, dio prvotno planiranih reformi i ulaganja prilagođen je ili izbrisan iz plana.

(53) Očekuje se da će se i u fazi provedbe plana provesti postupak koordinacije sa svim relevantnim dionicima, uključujući socijalne partnere i civilno društvo. Kako bi se osiguralo da relevantni subjekti preuzmu odgovornost, ključno je da se u provedbu ulaganja i reformi iz plana uključe sva relevantna lokalna tijela i dionici, uključujući socijalne partnere.

***Pozitivna ocjena***

(54) Nakon Komisijine pozitivne ocjene ciparskog plana za oporavak i otpornost i zaključka da plan u zadovoljavajućoj mjeri ispunjava kriterije za ocjenjivanje utvrđene u Uredbi (EU) 2021/241, u skladu s člankom 20. stavkom 2. te uredbe, ovom bi Odlukom trebalo utvrditi reforme i projekte ulaganja koji su potrebni za provedbu plana, relevantne ključne etape, ciljne vrijednosti i pokazatelje te iznos koji Unija stavlja na raspolaganje za provedbu plana u obliku bespovratne financijske potpore i potpore u obliku zajma.

***Financijski doprinos***

(55) Procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost Cipra iznose 1 206 400 000 EUR. S obzirom na to da je plan za oporavak i otpornost u zadovoljavajućoj mjeri usklađen s kriterijima za ocjenjivanje iz Uredbe (EU) 2021/241, a procijenjeni ukupni troškovi plana za oporavak i otpornost viši su od maksimalnog financijskog doprinosa raspoloživog za Cipar, financijski doprinos dodijeljen Cipru za plan za oporavak i otpornost trebao bi biti jednak ukupnom iznosu financijskog doprinosa raspoloživog za Cipar.

(56) U skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/241 izračun maksimalnog financijskog doprinosa za Cipar ažurirat će se do 30. lipnja 2022. U skladu s člankom 23. stavkom 1. te uredbe iznos za Cipar trebalo bi sada staviti na raspolaganje za pravne obveze do 31. prosinca 2022. Bude li to potrebno nakon ažuriranja maksimalnog financijskog doprinosa, Vijeće bi na prijedlog Komisije trebalo izmijeniti ovu Odluku tako da se bez nepotrebne odgode uključi ažurirani maksimalni financijski doprinos.

(57) Osim toga, Cipar je radi potpore dodatnim reformama i ulaganjima zatražila potporu u obliku zajma. Maksimalni opseg zajma koji je zatražio Cipar iznosi manje od 6,8 % njezinog bruto nacionalnog dohotka u 2019. u tekućim cijenama. Iznos procijenjenih ukupnih troškova plana za oporavak i otpornost veći je od ukupnog iznosa financijskog doprinosa koji je na raspolaganju Cipru i zatražene potpore u obliku zajma.

(58) Potpora će se financirati zaduživanjem Komisije u ime Unije na temelju članka 5. Odluke Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053[9]. Potpora bi se trebala isplatiti u obrocima nakon što Cipar u zadovoljavajućoj mjeri ostvari relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u vezi s provedbom plana za oporavak i otpornost.

(59) Cipar je zatražio pretfinanciranje u iznosu od 13 % financijskog doprinosa i 13 % zajma. Taj bi iznos trebalo staviti na raspolaganje Cipru ovisno o stupanju na snagu i u skladu sa sporazumom o financiranju iz članka 23. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/241 i sporazumom o zajmu iz članka 15. stavka 2. te uredbe.

(60) Ovom se Odlukom ne dovodi u pitanje ishod drugih postupaka koji se odnose na dodjelu sredstava Unije u okviru drugog programa Unije osim u okviru Uredbe (EU) 2021/241 ili postupaka koji se odnose na narušavanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta koji se mogu poduzeti, posebno u skladu s člancima 107. i 108. Ugovora. Njome se ne poništava zahtjev iz članka 108. Ugovora da države članice obavijeste Komisiju o slučajevima planirane dodjele državne potpore,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

*Članak 1.*
*Odobrenje ocjene plana za oporavak i otpornost*

Odobrava se ocjena plana za oporavak i otpornost Cipra na temelju kriterija iz članka 19. stavka 3. Uredbe (EU) 2021/241. Reforme i projekti ulaganja u okviru plana za oporavak i otpornost, aranžmani i vremenski raspored za praćenje i provedbu plana za oporavak i

[9] Odluka Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053 od 14. prosinca 2020. o sustavu vlastitih sredstava Europske unije te o stavljanju izvan snage Odluke 2014/335/EU, Euratom (SL L 424, 15.12.2020., str. 1.).

otpornost, uključujući relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti i dodatne ključne etape i ciljne vrijednosti povezane s isplatom zajma], relevantni pokazatelji ostvarenja predviđenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti te aranžmani kojima se Komisiji pruža potpun pristup osnovnim relevantnim podacima utvrđeni su u Prilogu ovoj Odluci.

*Članak 2.*
*Financijski doprinos*

1. Unija Cipru stavlja na raspolaganje financijski doprinos u obliku bespovratne financijske potpore u iznosu od 1 005 946 047 EUR[10]. Iznos od 818 213 837 EUR na raspolaganju je za preuzimanje pravnih obveza do 31. prosinca 2022. Ako se nakon ažuriranja iz članka 11. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241 za Cipar izračuna iznos koji je jednak ili veći od tog iznosa, dodatni iznos od 187 732 210 EUR stavlja se na raspolaganje za preuzimanje pravnih obveza od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023.

2. Komisija Cipru stavlja na raspolaganje financijski doprinos Unije u obrocima u skladu s Prilogom ovoj Odluci. Iznos od 130 772 986 EUR stavlja se na raspolaganje kao plaćanje pretfinanciranja, koje je jednako iznosu od 13 % financijskog doprinosa. Komisija pretfinanciranje i obroke može isplatiti u jednoj ili više tranši. Veličina tranši ovisi o raspoloživosti sredstava.

3. Pretfinanciranje se isplaćuje ovisno o stupanju na snagu i u skladu sa sporazumom o financiranju iz članka 23. stavka 1. Uredbe (EU) 2021/241. Iznos pretfinanciranja poravnava se proporcionalnim smanjenjem iznosa obroka za isplatu.

4. Isplata obroka u skladu sa sporazumom o financiranju ovisi o raspoloživim financijskim sredstvima i odluci Komisije, donesenoj u skladu s člankom 24. Uredba (EU) 2021/241, da je Cipar u zadovoljavajućoj mjeri ostvarila relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u vezi s provedbom plana za oporavak i otpornost. Ovisno o stupanju na snagu pravnih obveza iz stavka 1., da bi se ispunili uvjeti za plaćanje, ključne etape i ciljne vrijednosti moraju biti ostvarene najkasnije do 31. kolovoza 2026.

*Članak 3.*
*Potpora u obliku zajma*

1. Unija Cipru stavlja na raspolaganje zajam u maksimalnom iznosu od 200 320 000 EUR.

2. Komisija Cipru stavlja na raspolaganje potporu u obliku zajma u obrocima u skladu s Prilogom ovoj Odluci. Iznos od 26 041 600 EUR stavlja se na raspolaganje kao plaćanje pretfinanciranja, koje je jednako iznosu od 13 % zajma. Komisija pretfinanciranje i obroke može isplatiti u jednoj ili više tranši. Veličina tranši ovisi o raspoloživosti sredstava.

[10] Taj iznos odgovara iznosu financijskih sredstava dodijeljenih Cipru nakon odbitka njezina proporcionalnog udjela u troškovima iz članka 6. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241, izračunatom u skladu s metodologijom iz članka 11. te uredbe.

3. Pretfinanciranje se isplaćuje ovisno o stupanju na snagu i u skladu sa sporazumom o zajmu iz članka 15. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241. Iznos pretfinanciranja poravnava se proporcionalnim smanjenjem iznosa obroka za isplatu.

4. Isplata sredstava u obrocima u skladu sa sporazumom o zajmu ovisi o raspoloživim financijskim sredstvima i odluci Komisije, donesenoj u skladu s člankom 24. Uredbe (EU) 2021/241, da je Cipar u zadovoljavajućoj mjeri ostvarila dodatne ključne etape i ciljne vrijednosti obuhvaćene zajmom i utvrđene u vezi s provedbom plana za oporavak i otpornost. Da bi se ispunili uvjeti za plaćanje, dodatne ključne etape i ciljne vrijednosti obuhvaćene zajmom moraju biti ostvarene najkasnije do 31. kolovoza 2026.

*Članak 4.*
*Adresati*

Ova je Odluka upućena Republici Cipru.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće*
*Predsjednik*